No. 2285. **DE TIJD.** 1854.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5.00; voor de buitensteden *f* 6.00; *franko* door het geheele Rijk.
Brieven, *Gelden*, enz. FRANKO te adresseeren aan het Bureau dezer COURANT.

MAANDAG, 30 OKTOBER.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 28 Oktober.

Ontwerp van wet op het lager en middelbaar onderwijs.

VI.

In verband met hetgeen reeds vroeger door ons gezegd is, hebben wij, naar aanleiding van art. 2 der wetsvoordragt, eene enkele aanmerking in het midden te brengen. Dat art. is van den volgenden inhoud:

»Het lager en middelbaar onderwijs worden gegeven in scholen en in de woningen der ingezetenen.

»Het eerste is school-, het laatste huis-onderwijs."

Opmerkelijk is het — dit in 't voorbijgaan — dat het wetsontwerp van dit laatste onderwijs, het huisonderwijs, hetwelk in de woningen der ingezetenen wordt gegeven, verder met geen enkel woord melding maakt. 't Is niet te weerspreken, dat, waar vrijheid van onderwijs gehuldigd wordt, vele voorschriften dienaangaande gemist kunnen worden. Daar komt het er meest op aan, dat hij, die onderwijs te geven heeft, hetzij in scholen, hetzij in de woningen der ingezetenen, van zijne bevoegdheid daartoe op voldingende wijze heeft doen blijken. Toch bevreemdt het ons, dat het wetsontwerp ten aanzien van het huisonderwijs een zoo volstrekt stilzwijgen bewaart. Wij zijn de laatsten, hebben wij het te zeggen? die eene betamelijke vrijheid, hoe dan ook, belemmerd zouden wenschen te zien. Zal echter het volstrekt gemis van wettelijke regels ten opzigte van het huisonderwijs niet tot ongelegenheden aanleiding kunnen geven? Om maar iets te noemen: Het toezigt der overheid op het lager en middelbaar onderwijs, dus ook op het huisonderwijs, wordt volgens art. 16, uitge[illegible] door schoolopzieners, door plaatselijke schoolkommissiën. Nu zijn, volgens art. 21, »alle *instellingen*, waar lager of middelbaar onderwijs gegeven wordt, zoo openbare als bijzondere, steeds toegankelijk voor de personen, belast met het toezigt op het onderwijs." Mijne partikuliere woning, waar ik mijne kinderen huisonderwijs laat genieten, is die echter met zulk eene *instelling* gelijk te stellen? Is die niet onschendbaar en heb ik het regt niet daarvan den toegang te weigeren aan schoolopzieners en schoolkommissiën? Zoo men, om vele redenen, deze vraag niet anders dan toestemmend kan beantwoorden, dan komt eene andere vraag te pas, namelijk deze: op welke wijze de overheid dan toezigt zal kunnen houden op het lager en middelbaar onderwijs, in de woningen der ingezetenen gegeven? Want ingevolge art. 16 zal daarop toch toezigt gehouden moeten kunnen worden. 't Schijnt ons toe, dat dit in vele opzigten niet onbelangrijk punt niet in 't onzekere mag blijven. Moet ook op het huisonderwijs toezigt worden geoefend, dan dient de wijze wettelijk te worden geregeld, waarop dit zal plaats hebben. Wordt echter het huisonderwijs van het bedoelde toezigt vrijgesteld, dan moet dit duidelijk gezegd worden.

Doch, in dit laatste geval, doet zich dan weer eene andere quæstie voor, de quæstie, wat onder huisonderwijs te verstaan zij? Het lager en middelbaar onderwijs, dus antwoordt het wetsontwerp, in de huizen der ingezetenen, door daartoe bevoegde personen gegeven. — Goed. Dus, wanneer in mijne partikuliere woning een twintigtal kinderen opgenomen worden, welke het mij lust te huisvesten, [illegible] waaraan ik zorg draag dat door bevoegde personen daar [illegible] onderwijs gegeven wordt, dan genieten die kinderen [illegible]sonderwijs? En dan wordt dat huisonderwijs, in de laat[illegible] veronderstelling, van alle toezigt der overheid vrij gest[illegible]. Is dat de bedoeling van het wetsontwerp — men verkl[illegible] zich dan duidelijk desbetreffende. 't Kan dan een [illegible] onderzoek uitmaken, in hoe verre het toezigt op [illegible]der onderwijs gevaar loopt van geheel illusoir te wa[illegible] ieder geval, het moet niet twijfelachtig blijven, keur[illegible] zich desbetreffende te houden heeft. En af- een be[illegible] schijnt het ons toe, de regeling van zulk ben, d[illegible] vraagstuk, waarbij, gelijk wij gezien heb- tenen be[illegible]ndbaarheid van de woningen der ingeze-

Is het [illegible]is, aan een later besluit over te laten. ten aanzien [illegible]eden, dat de bedoeling der Regering blijkens het[illegible]et huisonderwijs allezins vrijgevig is, ting gezegd wo[illegible] art. 2, in de memorie van toelich- [illegible] is hare bedoeling ten opzigte van het lager en middelbaar onderwijs, in instellingen van hooger onderwijs gegeven, alles behalve mild te noemen. Men leze slechts: »Bij de onmogelijkheid om eene juiste afscheiding te maken tusschen het lager, het middelbaar en het hooger onderwijs, zal uit den aard der zaak in eene en dezelfde school alleen lager, of lager en middelbaar, of zelfs lager, middelbaar en hooger onderwijs gegeven worden, zoodat dan ook de verpligtingen en voorschriften, aan de onderwijzers op te leggen, afhankelijk zullen moeten zijn niet van de school, maar van de vakken, waarin zij onderwijs geven." Wij hebbon op deze laatste woorden reeds vroeger gewezen; wij meenen er andermaal de aandacht op te moeten vestigen: 't kan niet uitblijven, dat zij groote moeijelijkheden moeten te weeg brengen. Wij willen er een paar van aantoonen.

Stel, dat een der leeraars, die in eene der hoogere klassen van eene industrieschool of van een gymnazium les heeft te geven, in eenig vak, in de Nederlandsche of in eenige levende taal, in geschiedenis, in natuurkunde, uitmunt en dat de direkteur van de school of het gymnazium hem bij voorkeur ook het onderwijs op zou willen dragen in het vak, waarin hij zich onderscheidt, dan zal hij in dat vak geen onderwijs mogen geven, tenzij, na afgelegd examen, daartoe gemagtigd door de kommissie van examinatoren. Hoe vele mannen van ware en onmiskenbare verdiensten in de genoemde instellingen zullen er zijn, die zich aan een zoodanig examen zullen willen onderwerpen? En willen zij dat niet, kunnen zij derhalve geen onderwijs geven in het vak, dat zij met vrucht zouden kunnen behandelen, zal dan daardoor niet het onderwijs-zelf eenigermate lijden? Zal daaruit ook niet nog dit voortvloeijen, dat men bij vele instellingen van hooger onderwijs verpligt zal zijn buiten alle noodzakelijkheid het onderwijzend personeel te vermeerderen, dat niet zou behoeven te geschieden, wanneer het geven van onderwijs in eenig zoogenaamd bijvak niet onmogelijk was gemaakt voor hen, die met het geven van eenig deel van het hooger onderwijs belast zijn?

Nog eene andere bedenking: het hooger onderwijs is niet aan het toezigt der overheid onderworpen; het lager en middelbaar onderwijs wel. Een industrieschool als zoodanig ondergaat dat toezigt dus niet: van het oogenblik echter, dat er eenig vak, dat tot het middelbaar onderwijs behoort, onderwezen wordt, moet er toezigt over geoefend worden, wat namelijk dit laatste onderwijs aangaat. Doch welke industrieschool, welk gymnazium is er, waar niet eenig vak van middelbaar onderwijs gedoceerd wordt? En welke instelling van dien aard zal er dan zijn, die aan het toezigt der overheid ontsnapt? En waar blijft dan de immuniteit, die krachtens art. 194 der Grondwet, aan het hooger onderwijs te dien aanzien verzekerd wordt.

't Komt daarvan, antwoordt de Regering, dat ik, met het oog op de Grondwet, geene splitsing in lagere, middelbare en hoogescholen heb gemeend te mogen voorstellen. De Grondwet spreekt wel van lager, middelbaar en hooger onderwijs, van openbare en bijzondere scholen; doch niet van lagere, middelbare en hoogescholen. Wat ons betreft, wij meenen dat deze bedenking van luttele waardij is. Het maken eener klassifikatie van scholen in lagere, middelbare en hoogescholen wordt op geenerlei wijze verboden; wij kunnen dus niet inzien, waarom zij niet voorgesteld mogt worden. Dit staat vast, dat de belangen van vele instellingen, die tot die van hooger onderwijs behooren, er zeer door bevorderd zouden zijn geworden, om thans niet eens te spreken van de belangen ook van het lager en middelbaar onderwijs, dat, geamalgameerd, als het thans wordt, eigenlijk onderling naauwelijks te onderscheiden is.

Wij stappen hiermede van art. 2 af, na aangestipt te hebben, dat, volgens de memorie van toelichting, »uit de omschrijving van het lager onderwijs volgt, dat de bewaarscholen, voor zoo ver daarop lager onderwijs gegeven wordt, onder de toepassing dezer wet vallen." Dit is ook overeenkomstig met het thans bestaande en wij hebben daarop geene aanmerking.

Bij art. 3, luidende:

»De scholen worden onderscheiden in openbare en bijzondere.

»De scholen van overheidswege opgerigt en onderhouden zijn openbare, alle overige zijn bijzondere scholen,"

bij dit art. merken wij slechts aan, dat wij ongaarne daarin de straks met een enkel woord besprokene klassifikatie missen, waarop bij art. 5 nog terug zal moeten gekomen worden.

Wij hebben gelezen een *Adres van de bevolking van het kanton Freiburg aan de vrienden der geregtigheid en der wetten*, en moeten betuigen, dat de aard van dat stuk een zeer ernstige gesteldheid kenmerkt, te ernstiger daar zij, die hier in naam des volks spreken, achter zich de groote meerderheid der bevolking hebben, gelijk zulks de belangrijke vergadering van Posieux, twee jaren geleden, heeft bewezen. Die soort van manifestatie herinnert beknoptelijk aan 'tgeen in 't ongelukkig kanton van Freiburg sedert den oorlog van het Sonderbund is gebeurd; ze bewijst vervolgens de gansche reeks der maatregelen, welke het onderdrukte volk genomen heeft om geregtigheid te erlangen, de gewelddadige wreede wijze, waarop men het belet heeft van zijne onbetwistbaarste regten gebruik te maken, de voorzorgen, welke het thans gedwongen is te nemen, opdat de verkiezingen waartoe het wordt opgeroepen, geen valstrikken meer zijn zijner goede trouw gespannen in een slagveld, waar het vernietigd wordt zonder zich te kunnen verdedigen.

Eenige uittreksels van dat adres zullen doen oordeelen over het gewigt der worsteling, welke voor Zondag aanstaande bereid wordt. De hemel geve dat, wettig en vreedzaam blijvende, zij het sein zij der bevrijding van het volk, dat slechts de vrijheid kent door hetgeen de revolutionnairen er van weten over te laten!

»[illegible] Onze rampen zijn bekend. Men weet hoe een handvol radikalen, van onze tegenspoeden en de tegenwoordigheid van de bondstroepen in 1847, gebruik makende uit de kanselarij het gouvernement verjoeg, waarvan de in naam des bonds geslotene kapitulatie het bestaan had gewaarborgd. Aan een op de openbare straat ontstaan gezag, werd het volk onderworpen. Toen het eindelijk noodig oordeelde zich voor de eigenlijke aanstelling der autoriteiten te vereenigen, gebeurde zulks te midden van een soort van schrikbewind, van gevangennemingen en onder de punt der bajonetten van den bond, die meer dan eene vergadering binnen drongen en de, van het terrein meester zijnde, konservatieven uit elkander dreven. Doch 't was niet genoeg; door een inkonstitutionneelen en anti-katholieken eed moest bovendien het negen tiende der burgers van de verkiezingen verwijderd worden.

»Onze bevrijding hangt af van eenige toegewijde personen, welke wij te hulp roepen. Zij zullen bevestigen wat er zal gebeuren; zij zullen zien of wij al dan niet de meerderheid hebben en ingeval van bedrog of geweld, wie de bewerkers er van zijn. Hunne bevinding, geopenbaard door middel der dagbladen, zal weerklank vinden en onze toekomst veranderen, wijl de invloed der pers, als het dergelijke zaken betreft, onweerstaanbaar is. Welke is onder het gewelf der hemelen de monarchie, waar men ooit op een vreedzaam volk heeft geschoten, dat in naam der wet vergaderd was om zijne vertegenwoordigers te kiezen?.....

»Te erger voor onze republieken als de lessen der geregtigheid en zedelijkheid haar thans door de monarchie gegeven worden. Er behoort moed toe om het te zeggen. Wat beteekenen inderdaad de woorden »republikeinsche vrijheid," indien beschermd door die woorden, men met al de willekeur en brutaalheid van het despotismus en de tirannij te werk gaat?

»En nogthans, geen enkele oproeping ten strijd, geen opstand in Europa, van af de kolommen van Herkules tot aan het Karpatiesch gebergte, of de roode bladen juichen, terwijl zij niet genoeg de pogingen van allerlei aard kunnen brandmerken, welke het Freiburgsche volk in 't werk stelt, ten einde zich te bevrijden van een in zijn oorsprong blijkbaar overweldigend en in zijn vorm onderdrukkend gezag. Hoor een hunner, den *Confédéré de Fribourg*, het orgaan van de zich het meest op den voorgrond stellende gouvernementale magt, in zijn nommer van 27 Julij 1854, waar hij van de laatste gebeurtenissen in Spanje spre-

konde zegt:

»»Ik geloof dat de partij eerst begint en Frankrijk den terugschok er van gevoelen zal. Ik voel zelfs eenige neiging om te gelooven, dat een der aanleidende oorzaken dier beweging de tegenwoordige anormale gesteldheid van Frankrijk is. In allen gevalle, 't is ter verkrijging van meerdere vrijheid dat de Spanjaards de wapens hebben opgevat, en zij verdienen dat wij hen met onze wenschen ondersteunen.""

»Alzoo zijn alle opstanden wettig, behalve die, welke het radikalismus, zelfs het verfoeijelijkste, durven bestrijden. Het zal trouwens, den 29 Oktober aanstaande, van onze zijde slechts een volkomen wettige strijd zijn, een verkiezingsstrijd. Maar de gezindheid onzer tegenstanders schijnt niet van dien aard te zullen zijn, te oordeelen naar zekere, van hooge plaatsen gekomen woorden en vernieuwde bedreigingen. Ook de zedelijke hulp onzer vrienden is ons daarom te noodzakelijker. Wij vragen geen armen, maar oogen. Wij willen eeniglijk onzijdige onpartijdige getuigen, wijl het vruchteloos is waarborgen te eischen. Men ziet, overal is eensgezindheid, zelfs aan de overzijde van den oceaan bij de onrustwekkers: zou ze dan niet kunnen bestaan onder hen, welke door konservatieve beginselen meer dan ooit vereenigd moeten zijn?...."

De gemeenteraad alhier heeft eergisteren avond de beraadslaging over de begrooting voor 1855 voortgezet, en ze gisteren ten einde gebragt. De begrooting is in ontvangst en uitgaven vastgesteld op ƒ3,340,291.41.

Van regeringswege is een wetsontwerp aangeboden, waarbij tot 1 Jan. 1855 de invoerregten van granen en levensmiddelen zullen zijn als volgt: Aardappelen 5 c. de 10 mud, gierst 1 c., rijst 3 c., idem in doppen of paddy 2 c. de 100 pond, tarwe en gepelde spelt, rogge, maïs of Turksche tarwe, garst en mout, boekweit, haver en ongepelde spelt, boonen, erwten, wikken en linzen 10 c. het last, gort, grutten en gepelde garst 10 c. de 100 pond, brood, beschuit, meel en semoele ƒ4.10 de 100 pond.

Door het departement van financien is medegedeeld de volgende staat, aanwijzende de op den 15 Oktober 1854 in de onderstaande entrepots aanwezige hoeveelheid ruwe suiker:

Entrepôt.	*Maatstaf.*	*Hoeveelheid.*
Amsterdam,	ponden	15,547,476
Rotterdam,	id.	9,886,572
Schiedam,	id.	1,510,312
Dordrecht,	id.	808,246
Middelburg,	id.	1,128,770
	Totaal ponden	28,881,376

Blijkens eene mededeeling van het Belgische telegraafbestuur, zijn telegraafkantoren geopend te Dax, Epernay, Montereau en Yrun in Frankrijk, het laatste op de Fransch-Spaansche grens, en te Airasca, Pinerolo en Sangone in Sardinie.

Gisteren is op zijn landgoed Clingedael, bij 's Gravenhage, na een langdurig lijden, in 73 jarigen ouderdom overleden, onze stadgenoot de Heer A. W. baron van Brienen van de Groote Lindt, kamerheer van Z. M. den Koning, ridder der orde van den Nederl. Leeuw enz. enz.

Volgens een berigt van den konsul te Salonica aan Zr. Ms. gezantschap te Konstantinopel, was de oogst in Macedonie en Thessalie zeer overvloedig geweest. Uit dien hoofde had de Pacha, op voorstel der konsuls, op zich genomen het verbod van uitvoer van granen (sedert ingetrokken) te wijzigen, zoodat dien ten gevolge de graanhandel zeer levendig was geweest. Den 4den dezer waren de prijzen ter markt van Salonica als volgt, per kilo: harde tarwe 150 piasters, zachte 137, garst 62, haver 44, maïs 85, rogge 90, en zulks in zware munt, of 20 pCt. boven den wettigen koers.

Z. M. heeft benoemd tot ontv. der dir. bel. en acc. te Bodegraven en Zwammerdam D. J. E. Cremer.

Z. M. heeft 1°. benoemd: tot ridders 4e kl. der Militaire Willemsorde: *a* bij de zeemagt, ter zake van de plaats gehad hebbende krijsverrigtingen op 5 en 6 Julij 1853, op de rivier Slakkouw, in de Wester-afdeeling van Borneo: de luit. ter zee 1e kl. F. L. Geerling; 2e kl. G. van Hecking Colenbrander en P. F. Bezemer; de bootsm. J. Thomas; de mat. 1e kl. T. H. Jager; *b*. bij de landm., ter zake van de plaats gehad hebbende krijgsverrigtingen in de Wester-afdeeling van Borneo, in de maanden Maart tot en met Julij 1853: de kapt. der inf. F. C. S. van de Kasteele, L. van Houten en W. H. Asmus; de 1e luit.: der inf. C. J. C. A. Cochius, J. H. Donleben, P. J. E. Hartsteen en C. Ravestein; der art. J. W. E. Kuijpers; der gen. en sap. G. van Davelaar Cnopius; de luit.-adj. der inf. W. Bijkens; de 2e luit. der inf. L. G. Pauwels; den artill. F. Straatman; de offic. van gez. 3e kl. A. Schultz; de adj. onder-offic. R. van der Maaren, de serg.-maj. der inf. A. C. Bellaart en A. J. L. Musquetier; de serg. der inf. M. Hardie en A. van Galen; de serg. der artill. L. te Boekhorst en C. T. Groot; de fourr. der inf. A. de Boer, en de korpor. A. P. Kunz, M. van den Berg, J. Letterie en J. A. Hulstkamp; de korp. der art. C. van Eck; de flank. der inf. J. Ernens, A. Verkest, G. Tuin, J. Root (gegag.), D. van Poppel, E. Mooij, J. Siebon, en de walbusschutter J. Vlok; 2°. te bepalen, dat, bij afzonderlijke dagorders, zoo in Indië als in Nederland, eervol zullen worden vermeld: bij de zeemagt de luit. ter zee 2e kl. A. J. Mansvelt, D. A. Coomans de Ruiter en J. E. Cornelissen; de offic. van gez. 3e kl. J. van Dolderen; de offic. van adm. 3e kl. C. Tromp Cz.; de mach. 1e kl. A. Brown; de 2e stuurm. C. C. L. Neijts; de konst. T. van Nispen; de 2e timmerman W. Ocks; de kwartierm. J. Palm; de korp. der mar. J. Mackay; de matrozen 1e kl. J. G. Deters, A. van Lieshout, J. J. Hendriks, J. P. van Hellert, P. van Glinkel en M. Konings; mat. 2e kl. C. Ralmakers en A. Riedeman; mar. 2e kl. W. Blijker en H. Sluijter, bij de landmagt. inf., de 1e luit. G. P. te Winkel; de adj. int. bij de mil. admin. J. C. J. van Mienne; de 2e luit. W. Mekern; de sergeanten J. Dijkhout, B. Zoon, J. A. Bresler, H. A. Tromp, K. Hogerbeets; de fourr. K. Haslach, J. B. Lorio, M. C. B. van der Beek; de korp. T. Goedgeluk (gegag.), J. K. Schimpf, D. J. Schekermans, L. Bijleveld (overl.); de horenbl. D. Dujardin, J. Behrens (gepasp.); de flankeurs J. de Jong, H. Greve, M. Dijk, J. P. Sloots, J. Faust, A. E. J. André, P. J. de Blank, J. B. Hendriks, J. J. Beishuizen, P. Godaert (gepasp.); de walbusschutters A. Mommaas, J. L. Meura; de soldaten A. Knaap, A. B. Dupper; artill., de korporaals K. Heijlen en D. Q. van der Werf; de kanonn. 1e kl. G. J. ter Woerd, J. B. van Houts, S. L. J. Charlier, G. Voormolen, en de kanonn. 2e kl. J. Arends; en zulks met bijvoeging, dat aan de voordragt ter benoeming tot ridders 4e kl. van de Mil. Willemsorde van den 1e luit. H. W. Coops, den flankeur M. A. K. van der Mull en den kanonnier 1e kl. J. B. Lauwers geen gevolg is kunnen worden gegeven, vermits gebleken is, dat zij reeds zijn overleden.

(*Wordt vervolgd.*)

's GRAVENHAGE, 27 Okt. Z. M. de Koning vertrekt morgen ochtend van het Loo en wordt des namiddags in deze rezidentie terug verwacht.

— HH. KK. HH. Prins en Prinses Frederik der Nederlanden zullen, naar men verzekert, aanstaanden Woensdag van H. D. buitenlandsche reis in deze rezidentie terugkeeren.

— Eergisteren avond is Z. D. H. de hertog Bernard van Saksen-Weimar Eisenach in deze rezidentie aangekomen. Z. D. H. heeft zijn intrek genomen in zijn hôtel in het korte Voorhout.

— Men verneemt dat Z. Exc. de minister van Oorlog nog tot het begin der volgende maand te Aken zal verblijven.

— Z. Exc. de heer de Belmont, minister-rezident van de Vereenigde Staten van Noord-Amerika bij het Nederl. hof is uit deze rezidentie naar Frankfort vertrokken.

— De direkteur van de Nederl. Handel-Maatschappij heeft ter kennisse van belanghebbenden gebragt, dat eene algemeene vergadering der stemgeregtigde deelhebbers zal gehouden worden op Woensdag, den 29 November 1854, des namiddags ten één ure, in het lokaal *Zeemanshoop* te Amsterdam.

— Eergisteren avond zou in het departement 's Gravenhage der maatschappij *Tot Nut van 't Algemeen* een voorstel zijn behandeld, tot het brengen van eenige wijzigingen in het huishoudelijk reglement, ten gevolge van het besluit der algemeene vergadering van de maatschappij, tot toelating van niet-Christenen tot leden derzelve. Het voorstel, aan het departement onderworpen, strekt, om groote bezwaren aan die toelating te verbinden. De algemeene aandacht was hier in de laatste dagen op deze zaak zeer gevestigd. Op voorstel van een der leden werd echter besloten, de behandeling van het voorstel, op eergisteren bepaald, voorloopig uit te stellen.

— Het Provinciaal Geregtshof in Zuid-Holland heeft heden uitspraak gedaan in de zaak van J. Ekelmans, beschuldigd van in den avond van 20 Februarij 1854, terwijl hij zich als schippersknecht bevond aan boord van het vaartuig met T. Ursinus op de rivier de Merwede voor de stad Dordrecht, gezegden persoon van T. Ursinus, na daartoe vooraf het misdadig plan gevormd en alles voorbereid te hebben, moedwillig in de rivier te hebben geworpen, met het gevolg, dat deze, na zich zoo lang mogelijk zwemmende boven water gehouden en om hulp geroepen te hebben, is verdronken. Het Hof heeft de schuld van den beschuldigde aan die misdaad als niet regtens bewezen beschouwd, en hem mitsdien vrijgesproken. Hij is dan ook onmiddellijk in vrijheid gesteld.

— De nieuw beroepen predikant bij de Hervormde gemeente alhier, de Wel-Eerw. heer Zaalberg, zal aanstaanden Zondag avond door Ds. Benninck Janssonius in zijn leeraars-ambt plegtig worden bevestigd. Ds. Zaalberg zal Woensdag avond aanstaande zijne intreê predikatie houden. Wij zijn verzocht, zegt het *Dagblad*, te melden, dat de lijsten van inteekening op die intreê-rede, geheel en al buiten weten van den auteur en tegen diens uitdrukkelijken wil, zijn rondgezonden van wege den Deventerschen boekhandelaar, die zijn Wel-Eerw. bij het vertrek had verzocht, ze bij hem ter perse te leggen.

UTRECHT, 27 Okt. Eene ontzettende gebeurtenis had dezen morgen ten 5 ure aan de Jeremie-brug, buiten de Tolsteeg barrière, plaats. Even voor 5 ure kwamen aldaar aan twee wagens van het honden- en apenspel van den heer Ouvrier, komende van Amersfoort en op reis naar Gorinchem. Aan het veerhuis aldaar, bij den kastelein Maarschalkerwaard, opgehouden, wekte men dezen, om eenige ververschingen te bekomen. Door het opendoen der deur schrikt het paard en gaat met het rijtuig, waarin de leden van het orkest zijn gezeten, achteruit in het water. Het vroege morgen-uur en de duisternis waren oorzaak, dat, hoewel er terstond hulp aan alle kanten kwam opdagen, men niet spoedig genoeg allen konde redden. Van de 7 in het rijtuig zich bevindende personen werden er 4 gered, terwijl 3, zijnde de orkest-direkteur Picker, met diens vrouw en zuster, de eerste 30, de tweede 25 en de laatste 14 jaren oud, hun jeugdig leven aldaar moesten verliezen. (*U. C.*)

GOUDA, 27 Okt. Met genoegen kunnen wij melden dat de werkzaamheden aan den spoorweg alhier met kracht worden voortgezet, zoodat er reeds dagelijks alhier een lokomotief met zandwagens arriveert. Men mag al spoedig de opening der baan van hier tot Utrecht te gemoet zien. (*Amst. C.*)

MEDEMBLIK, 25 Okt. De aanvoer van kaas bestond heden uit 52 stapels, welke werden verkocht tot ƒ[illegible] de 50 Ned. ℔.

Op de weekmarkt van jl. Dingsdag was de toevoer belangrijker dan de vorige week, zoowel van vette koeijen als ook en vooral van vette schapen en andere artikelen. Er werden dien dag per stoomboot *West-Friesland* [illegible] koeijen en circa 400 schapen, eenige kalveren enz. naar Londen geëxpedieerd.

HOORN, 26 Okt. Op de markt alhier werden 255 [illegible] pels kaas aangevoerd, wegende te zamen 65926 Ned. [illegible] prijs: kleine ƒ24,50, commissie ƒ24,25. De handel was niet levendig.

ENKHUIZEN, 27 Okt. Gisteren is alhier voor de tweede maal binnengekomen de haringbuis Enkhuizens Ho[illegible] stuurman D. de Groot, medebrengende de beduidende hoeveelheid van 26 last haring, terwijl de eerste [illegible] die hoeveelheid slechts 53 ton bedroeg. Het scheepsvolk moest nogtans tijdens deze reis met eene schier onop[illegible]delijke ziekte worstelen, ten gevolge waarvan een der manschappen is bezweken, die eene treurende weduwe en vijf onverzorgde kinderen nalaat. (*H*[illegible])

VLISSINGEN, 26 Oct. Heden is op 's rijks werf al[illegible] in tegenwoordigheid van den minister van Marine, de [illegible] gelegd voor het nieuw te bouwen stoomschip *Evert*[illegible]

's HERTOGENBOSCH, 27 Okt. Reeds meermalen [illegible] door den gemeenteraad én door de Kamer van Koophandel en Fabricken bij de Regering aangedrongen, om de stad 's Hertogenbosch eene vesting van de eerste k[illegible] met een garnizoen van kavallerie te voorzien. Nog onlangs heeft de Kamer van Koophandel en Fabrieken de tusschenkomst van Z. Exc. den heer Staatsraad, Kommissaris des Konings tot dat doel ingeroepen, met uiteenzetting van al de middelen, welke voor die zaak, in het belang van handel, vertier en landbouw, daarvoor pleiten. [illegible] thans in staat gesteld het antwoord mede te deelen [illegible] door Z. Exc. den Commissaris des Konings aan de [illegible] van Koophandel en Frabrieken is medegedeeld; het [illegible] tevens ten bewijze strekken, dat Z. Exc. bereid [illegible] al het goede mede te werken. De missive van den [illegible]missaris des Konings aan de Kamer luidt als volgt:

»Ten gevolge Uwer missive van den 18 Sept. jl. [illegible] 132, waarbij mijne tusschenkomst wordt ingeroepen, ten einde aan het daarbij geuit verlangen om een[illegible] pen te paard alhier in garnizoen te hebben, gunstig gevolg mogt worden gegeven, heb ik, dat verzoek ondersteunende, Zijne Exc. den minister van Oorlog herinnerd aan Zijne dispositie van den 24 Jan[illegible] n°. 55 B., waarbij, op een gelijk verzoek van Burgemeester en Wethouders van 's Bosch, de toezegging is [illegible] dat zulks in gunstige overweging zou worden ge[illegible] zoodra zich daartoe de mogelijkheid zou aanbieden.

»In antwoord hierop heeft gemelde minister [illegible] kennen gegeven, dat, hoezeer tot nog toe, de [illegible]heid ontbreekt, om aan bovengemeld verlangen [illegible] doen, de belangen der stad 's Hertogenbosch te[illegible] echter niet door hem uit het oog zullen worden [illegible]

»Ik heb de eer U hiervan mededeeling [illegible]

(*N.* [illegible])

ARNHEM, 26 Okt. De koninklijke landbouwtentoonstelling nadert haar einde en tot heden toe heeft [illegible] vergeefs de toegezegde voortbrengselen uit Indië [illegible] gezien. Men verneemt, dat het schip, hetwelk [illegible] aan boord heeft, zich aan het Nieuwe Diep [illegible] doch maakt allerlei gissingen, wat de reden [illegible] dat die goederen niet zijn overgezonden, [illegible] hierdoor waarschijnlijk ook een grooter aantal [illegible] zou zijn uitgelokt geworden.

DEVENTER, 26 Okt. Tot hoogleeraar in de [illegible]teren, enz. is heden door den gemeenteraad [illegible] Dr. J. E. Kiehl, te Leyden.

MAASTRICHT, 25 Oct. De heer Mr. J. Verd[illegible] alhier, is tot lid van den gemeenteraad verkozen [illegible] van den heer Nierstrasz, die als zoodanig zijn [illegible] heeft genomen.

Men leest in de Tweede Editie van de *Ams*[illegible]*sche Courant:*

CANTON, 10 Sept. De keizerlijke troepen [illegible] eene zege bevochten op de opstandelingen, [illegible]sten tot den aftogt waren genoodzaakt.

PARIJS, 27 Okt. Uit Kars in Azië is [illegible]gen, dat de Turken een russisch korps, dat [illegible] hebben aangevallen en te eenenmale uit elkander [illegible] gen. Bij deze gelegenheid zijn al de russische [illegible]

ten, bagaadje, benevens dertig stukken geschut in handen der overwinnaars gevallen. De russische generaal verloor bij dat gevecht het leven. Na de behaalde zege sloegen de Turken het beleg om de citadel van Gumri.

MÜNCHEN, 26 Okt. De koningin-moeder, gemalin van Koning Lodewijk van Beijeren, is heden aan de cholera overleden.

SHANGAE, 26 Aug. De opstandelingen houden zich nog staande.

KONSTANTINOPEL, 19 Okt. Verscheidene stoombooten zijn van Balaklava alhier aangekomen, gekwetsten overbrengende, uit het gevecht, waartoe een uitval van 30,000(?) man der bezetting van Sebastopol heeft aanleiding gegeven.

TREBIZONDE, 10 Okt. De zending van den luitenant van Schamyl bij den stam der Abichasis is ganschelijk mislukt.

ATHENE, 20 Okt. In het Helleensche kabinet heerscht veel verdeeldheid.

De heer Metaxa is van zijnen post als Grieksch gezant bij de Porte ontzet, waardoor aan het verlangen van Frankrijk en Engeland is voldaan.

De gemeente van den Pireus heeft den Fransche officieren een banket aangeboden.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 22 Okt. Nog altijd is er niets officieels aangekondigd omtrent het bombardement van Sebastopol, en hetgeen men er tot heden toe van weet is ontleend aan de depêches van vorst Menschikoff. Naar luid der laatste depêche van dien vorst zouden de Russen het vuur der belegeraars met goed gevolg beantwoord en aan de vestingwerken weinig schade zijn veroorzaakt. Als men zich herinnert dat de geallieerden berekend hebben, dat na vier dagen de bres groot genoeg zou zijn om een storm te wagen, heeft men zich, zoo de Russische depêche waarheid spreekt, een weinig vergist, en men komt gereedelijk tot de veronderstelling dat het moeijelijk vooraf te zeggen is, wanneer Sebastopol vernield zal zijn, of ten minste voor de geallieerden open liggen.

„Volgens een rapport van prins Mentschikoff, beantwoordde het vuur van Sebastopol in den nacht van 20 op 21 dezer, krachtdadig het vuur der geallieerden. Die aan de Russische fortifikatien was middelmatig.

De vijand had den aanval van de zeezijde niet hervat.

Eenige divisien der Russische reserve-korpsen was aangekomen: men verwachtte er meer.

— In den [illegible] men een besluit des keizers dat de distillering uit granen en alle andere ingesichtige zelfstandigheded, die tot voeding dienen, verbiedt, tot nadere beslissing.

— In den *Moniteur de l'Armée* leest men:

„Sebastopol is van de zuidzijde ingesloten, zoo schrijven onze berigtgevers; rondom de vesting staat alles zeer goed voor ons; de krijgsdrift onzer troepen is ten top gestegen, hun gezondheidsstaat bij uitstek goed, de cholerakiekte is geheel verdwenen. Sedert den 30 September zijn de verbonden legers op de hoogten van kaap Chersonesus gevestigd, in eene geduchte en volstrekt onneembare stelling. Van dien kant hebben wij niets te vreezen; de Russen mogen komen zoo talrijk als zij maar willen; zij zullen ons van daar niet verjagen, en de werkzaamheden van het beleg zullen ongestoord kunnen voortgaan.

„Algemeen denkt men, dat Sebastopol het vuur van ons geschut niet lang zal uithouden. Evenwel schijnen de Russen van zins om zich goed te verweren; zij maken zich den tijd te nutte en arbeiden ijverig aan de versterking hunner fortificatie-werken, terwijl zij ons de aanvals-werken ongehinderd laten voltooijen.

„Sebastopol heeft een talrijk garnizoen; ook heeft het versterkingen ontvangen; en daar wij de vesting niet van alle zijden hebben kunnen insluiten en alzoo voor de bezetting een weg openblijft om af te trekken, zou het niet onmogelijk zijn dat de vereenigde legers moesten storm loopen. Doch ook in dit geval zou de strijd, naar het schijnt, niet kunnen duren. Wij hebben op de Russen zoo zeer het overwigt in zedelijke sterkte verkregen, dat zij ons het hoofd niet zouden kunnen bieden, al waren zij ook zes maal zoo talrijk als zij zijn. Naar alle waarschijnlijkheid zou de stad een dag of twaalf na het openen der loopgraven dat is na den 9den Oktober in de magt der vereenigde troepen zijn."

— In brieven uit Madrid van 22 Oktober vindt men een nieuw antwoord op de lasterlijke blaam door het [illegible] gouvernementsblad op de Spaansche geestelijkheid geworpen, bij gelegenheid van de vreeselijke verwoestingen onder anderen te Badajoz, hoofdstad van Estramadura door de cholera aangerigt. Brieven van hoog geplaatste de [illegible] ambtenaren der stad roemen met geestdrift den [illegible] der geestelijken en geneesheeren, vooral uitbreiding van den bisschop van Badajoz, die, sedert de [illegible] der epidemie al zijne bezittingen ten offer heeft gegeven om de arme zieken te hulp te komen en zijn paleis tot een gasthuis heeft aangeboden, welk edelmoedig aanbod het bestuur niet gemeend heeft te moeten aannemen. De uitgaven door dien prelaat persoonlijk gedaan, beloopen 70,000 realen, plus minus *f* 10,000. In een woord, hij heeft den zieken zoowel naar geest als ligchaam onafgebroken hulp verleend.

De bisschop van Murcia en Karthagena heeft bij gelegenheid der epidemie openbare gebeden bevolen.

Den 22 October is te Madrid een lijkdienst gevierd voor de gesneuvelden in Julij en voor de soldaten, die te Vicalvaro zijn gevallen ter verdediging der zaak, welke heeft gezegepraald.

H. M. de Koningin Isabella is van het Prado den 21 October teruggekeerd, en heeft een plegtigen intogt te Madrid gedaan. Men hoorde geen kreeten, maar overal werd H. M. eerbiedig gegroet. Ook heeft men geen ministers bij den optogt gezien. De Koningin, na het *Salve Regina* en het Lof in de kerk van Onze Lieve Vrouw van Antocha te hebben bijgewoond, is naar haar paleis teruggekeerd.

Het is, gelijk bekend is, een overoud gebruik dat aan de koningen van Spanje de verpligting oplegt om alle Zaturdagen, gedurende het gansche jaar den lofzang *Salve Regina* in de kerk van Antocha bij te wonen, en slechts ziekte of andere buitengewone omstandigheden hen van die verpligting ontslaat.

Den 20 Oktober hebben O'Donnell en Espartero zamen eene lange konferentie gehad; zij zijn overeengekomen om tot na de vereeniging der Cortes alle vraagpunten onaangeroerd te laten, welke hen zouden kunnen scheiden; de koningin heeft hen verzocht tot aan dat tijdstip vereenigd te blijven. De ministerieele krisis is alzoo voor 't oogenblik afgewend.

— In de *Union die Var* leest men een verslag van de inwijding eener Evangeliesch-Italiaansche kapel te Genève. Zekere heer Retz trad als voorganger op der geloovigen, die honderd koopen sterk zijn. Toen de plegtigheid pas begonnen was; trad Mazzini de kapel binnen en werd begroet met een daverend gejuich; vervolgens hield de heer Retz een toespraak, vol evangelische zalving zamengesteld uit de geurigste en krachtigste kruiden, die de revolutie in hare hoven kweekt, en was uitbundig in den lof van Mazzini. Deze beantwoordde op zijn beurt de toespraak van Retz, en gaf den geloovigen die hem met eerbied aanstaarden, een korte schets van zijne leerstellingen, doorvlochten met de gebruikelijke declamatien tegen Rome en de verheffing van zijn eigen persoon. De gemeente was door een en ander zoo getroffen dat zij bij monde van Retz beloofde, dat de protestanten van Genève hun best zouden doen, den weg door Mazzini aangewezen te bewandelen. Mazzini geraakte daarop zoo in vuur, dat hij aan de gemeente verklaarde, het nieuwe altaar reeds te zien 't welk door hen op de puinhoopen van alle troonen van het heelal zou worden opgerigt. Retz besloot daarop de zamenkomst met een kort maar hartelijk gebed.

DUITSCHLAND.

BERLIJN, 27 Okt. Veel opzien heeft eene aanschrijving van den minister van binnenl. zaken aan den politie-president gebaard, waarbij de noodzakelijkheid wordt aangetoond van het nemen van afdoende maatregelen tegen eenige bladen, en met name tegen de *Neue Preussische Zeitung*, het bekende orgaan der gelegenheid te baat genomen heeft tot hatelijke en allerhevigste aanvallen tegen de Engelsche en Fransche regeringen, en daarbij eenen toon heeft gevoerd, geschikt om te doen gelooven dat zij hare ingevingen van het Pruissische gouvernement ontving.

De politie-president moet thans aangeschreven zijn om de redaktie van dat blad ten aanzien van het een en ander gestrengelijk en wel schriftelijk te waarschuwen, en haar, zoo zij dezelfde gedragslijn bleef volgen, met de intrekking der verleende koncessie te bedreigen. Gelijktijdig zullen de overige dagbladen mondeling vermaand worden, om in het algemeen ten aanzien van buitenlandsche regeringen de grenzen der betamelijkheid zorgvuldig in acht te nemen.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 28 October.

ONDERTROUWD (26 Oct.): S. F. Lammeris, van Hindeloopen met A. M. Bruns Fallbuck. - J. Wolff met M. E Post. - S. Caminha met G. van Tusschenbroek. — (27 Oct.): G Plaat, wed. met J. F. de Kruijff.

GETROUWD (26 Oct.): H. Coster met C. de Vos.

BEVALLEN (26 Oct.): M. J. Hauët, geb Mosterman, Z. - T. J. Salm, geb. Mastenbroek, Z. — (27 Oct): M. Schröder, geb. Walter, Z

OVERLEDEN (20 Oct.): H. Moerman, 2 j — (24 Oct.): B. H. Hecht, 58 j. — (25 Oct.): A J. Borski, geb. Loenger. — (26 Oct.): M. Sluijter, wed. B. Sliggenhorst van Bees, 82 j.

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 27 Oct. Belg. leen. 2½ pc. 52. 1840/1842 4½ pc. 91⅛; 1848, —; Spanje 1—3 pc. 17 15/16; Binnenl. 3 pc. 33; Romeinen 5 pc. —; Oostenrijk Metalliek 5 pc. 69⅞.

PARIJS, 27 Oct. Fransche 3 pc. 75.55; 4½ pc. 97.80; 3 pc. Spanje 33; id. 1 pc. 18; Mex. 5 pc. 83; Rom. Leen. 87½.

MADRID, 24 Oct. 3 pc. Schuld 33.70; id. 1 pc. 17.80.

LONDEN, 27 Oct. Consols 94½; 3 pc. Spanje buitenl. 3¾; 1 pc. dito 18¼; Comité-Bewijzen 5⅛; Passive 4⅝, 5 pc. Rusl. 95¼; 4½ pc. dito 85; 4 pc. Holl. 90⅝; 2½ pc. id. 60¾; 5 pc. Sardinië 88½; Brazilië 98½; 4½ pc. Peru 71; Gren. uitg. 5½; id. werk. 16; 3 pc. Mexiko 24⅞; 4 pc. Portugal 40½; Turkije 2¼; Ecuador 3½; Wissel op Amst. 11.17½.

WEENEN, 27 Oct. Met. 5 pc. 84; id. 4½ pc. 73½; Bank-Aktien 1228; Wissel op Londen 11.35; Amst. —; Parijs 139.½ Goud 24½; Zilver 22; Nieuwe Leening 97.

BERLIJN, 27 Oct. 3½ pc. Pr. Staatsch. —; 4½ pc. Rusland 81⅝; id. 5 pc. 93 p.

HAMBURG, 27 Oct. Spanje 3 pc. 30½; id. 1 pc. 17; Rusl. 5 pc. 90; 3 pc. Mexikanen 16¼; Wissel op Amst. 13.3¾; Londen kort 36.10.

FRANKFORT, 27 Oct. 5 pc. Met. 63½; 3 pc. Spanje binnenl. 32; id. 1 pc. 17 15/16; Wissel op Londen 3 m. —; Amsterdam —; Parijs —; Weenen —.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

	pCt.	26 OCT. 4½ u. gebl.	27 OCT. 4½ u.	gebl.
Nederl., Werkel. Schuld à	2½	58 5/16	58 13/16 à 59⅛	59
Dito Dito	3	70	70 à 70⅛	70 1/16
Dito Dito	4	89	88⅞ à 89	88⅞
O. I. Leening 1844	4		88⅞	
Amortisatie	3½			
Handel-Maatschappij	4½		122	
Aand. Arnh. Spoorweg	4½	101		
Dito Hollandsche dito				
Obligatiën	4½			
Maatschappij van Weld.	4			
Aand. Ned. Bank.				
België, Certifikaten	4½			
Dito	2½			
Dito *Rothschild*	2½	48½		
Frankrijk, Obligatiën	3			
Spanje, Nieuwe 3 pCt., thans	1	18⅛	18 1/16 à 18⅛	18⅛
Nieuwe	3	38		
Binnenlandsche	3	32½	32½ à 32⅝	32 9/16
Cert. Coup. Sp. Com.		5½	5½	
Amortisable Schuld		4 15/16	4⅞ à 4 15/16	
Portugal, te Londen	3	36⅛	36¼ à 36 5/16	36¼
Dito Uitgestelde				
Rusl., bij *Hope en C°.*	5	98½	98⅛ à 98½	98⅛
Dito A°. 1828—1829	5	98¾	98⅝ à 98¾	
Negot. 1831 en 1833	5	82		
Nieuwe Engelsche	4½	83⅛	83⅛	
Negot. 1840	4	73	73 à 73⅛	73⅛
Dito *Stieglitz*	4	72⅜	72⅜ à 72⅛	
Dito Nieuwe	4			
Certifikaten te Hamburg	5			
Inschr. op 't Grootboek	6	56⅛		
Dito Certifikaten	6	56⅛		
Polen, Obligatiën	4	64⅜	64⅜	
Aandeelen 1835		138½		
Oostenrijk, Metalliek	5	66 11/16	66¼ à 66⅜	
Dito 1847	2½	33 9/16	33⅝ à 33½	
Dito 1851 en 1852	2½	33 9/16	33⅝ à 33¼	
Dito Nieuwe	5	76⅜	76¼ à 76⅜	
Dito 1854		77 15/16	76 à 76⅜	76¼
Weener Bank	5			
Dito	4			
Aand. met Loting fl. 250		*f*	340	
Nieuwe dito 1854			237 à 240	
Pruissen	4½			
Amerika, Bank-Aktiën Cert.				
Dito Orig.				
Napels, Cert. bij *L. en B.*	5			
Sardinië, te Londen	5			
Denemarken, dito	5		99	
Louisiana, te Londen	5	99⅝	99⅝	
Brazilië	5	97¼	97¼	
Dito 1843	5			
Mexiko, te Londen £ 100	3	21⅝	21⅜ à 21⅝	21 11/16
Dito Onbepaalde	3	21⅝	21⅜ à 21⅝	21 11/16
Peru	4½	68¾	69	
Grenada, dito à £ 100	2½	15½		
Dito Uitgestelde		5 15/16	5⅞ à 5⅞	
Ecuador				
Venezuela, te Londen	3¾			
Dito Uitgestelde	1	10¼		
Thesaurie	5			

Oost. N. L. 1854 70½, ¼; Met. 1852 66⅛.

Over het geheel was de markt heden van weinig beteekenis, de stemming was over het geheel iets beter, bij tamelijk veel affaire in Hollandsche, Russen, Spaansche en Oostenrijksche fondsen.

Koers van het Geld: Beleening 3 pCt., Prolongatie 2½ pCt. Diskonto 3 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	*f* 55⅛	Livorno	2/m.	*f* 38⅛
»	zigt	» 56¼	Napels		» 84
Bordeaux	2/m.	» 55½	Petersburg		» 1.70
»	zigt	» 55⅝	Weenen	6/w.	» 28½
Madrid	3/m.	» 240	Augsburg		» 35¼
Cadix	»	» 240	Frankfort		» 99¾
Seville	»	» 237	Hamburg	2/m.	» 35¼
Bilbao	»	» 238	»	zigt	» 35 9/16
Lissabon	»	» 40¾	Londen	2/m.	» 11,65
Porto	»	» 40¾	»	zigt	» 11,75
Genua	2/m.	» 45¾	Rotterdam		» ⅛

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 28 Oktober.

Overzigt der Week.

KOFFIJ. De omzettingen zijn wederom onbelangrijk geweest, terwijl de prijzen zich vrij wel staande hebben gehouden. Deze week hebben er eenige aanvoeren van *Padang* en *Ceylon* plaats gevonden.

Thee blijft geheel onveranderd in prijs, ofschoon men iets gemakkelijker kan teregt komen.

Tabak. De *Noord-Amerikaansche* soorten met veel kooplust tot matige prijzen; eenige ter markt gebragte eerstehands partijtjes *Marijland*, zijn door de al te hooge vorderingen der houders onverkocht gebleven. *Java* met eenige aanvoeren zeer stil. — In veiling zullen op 31 dezer voorkomen: 500 vaten *Virginie*, 78 vaten *Kentucky* en 38 vaten *Mason-County*.

Suiker. *Ruwe* met minder kooplust en weinig gestelde partijen ter markt; alleen is als verkocht bekend geworden circa 900 kisten *Havana* van ƒ 25½ tot ƒ 30½ voor bruin tot fijn blond. — In de volgende week zullen van *Surinaamsch* diverse partijen aan de markt gebragt worden. — *Geraffineerd* voor *Uitvoer* prijshoudend. De markt blijft schraal voorzien en bij partij zoude men bij eenige fabriekanten alleen nog voor December levering teregt kunnen komen. — In *Consumtie* zijn de prijzen geheel onveranderd gebleven.

Specerijen. *Noten* eerste soort van vroegere veilingen waren wederom tot 163 cs. gezocht, doch algemeen hooger gehouden. — *Foelie* 145 a 146 cs. — *Nagelen* zonder omzet.

Rijst. Steeds gezocht voor export. Gepeld Aracan houdt men ferm op ƒ 11; Gep. Java tot ƒ 11¼ gezocht en Gep. Tafel ƒ 13 a 14.

In Fruiten niets omgegaan. Smirna *Rozijn* noteert men thans ƒ 20 a 21; Samos ƒ 10½.

Potasch. Wordt alleen maar voor dadelijk gebruik verhandeld. Petersburger ƒ 17½ E.; Overjarige ƒ 17 E.; Toscaansche ƒ 17¾ a 18 E.

Verfwaren. *Indigo*. Blijft voortdurend in eene gunstige positie, deze week zijn 60 kisten Java voor export verhandeld. Prijzen onveranderd. — *Cochenille*. De omgang daarin is van weinig beteekenis, de prijzen blijven echter *zeer vast*. — *Quercitron*. Met eenigen handel tot vorige prijzen; van Philadelphia worden 30 vaten eerste soort verwacht. — *Verfhouten*. Geheel onveranderd; de handel bepaalde zich tot kleine partijtjes. — *Harst*. Bruine iets lager afgegeven, zijnde zoowel loco als zeilend 900 vaatjes verkocht tot ƒ 3¼. Van Geele is minder ter markt, terwijl van Bruine nog groote partijen worden gewacht. — *Terpentijn-Olie*. Met matigen handel. Prijzen onveranderd. — *Divi Divi*. Tot ƒ 11½ te koop. — *Salpeter*. Oost-Indische niets in gepasseerd; verscheidene partijtjes Ruwe, zoowel als Geraffineerde aan de markt. Chili zoude bij eenige partij a ƒ 10 te koop zijn. — *Zwavel* Onveranderd. — *Lood*. 1000 blokken Engelsch zijn met ƒ 14⅛ a ..., ter vervulling van binnenlandsche behoeften. — *Meekrap*. Blijft voortdurend tot vorige prijzen een vrij geregelden aftrek vinden.

Sterke Dranken. *Rum* en *Arak* met gestadigen kooplust. — *Genever* 100 % eerste soort ƒ 31, tweede soort ƒ 30. — *Moutwijn* 91 % ƒ 25 pr. vat a kontant.

Metalen. Voor *Banca-Tin* heeft men bij kleinigheden ƒ 67¾ moeten besteden. — *Ruw Koper* zeer vast in prijs; Paschkoff ƒ 86 a 87; Demidoff ƒ 70 a 71; Drontheimsch ƒ 72; Engelsch ƒ 71. — *Lood* schaarsch op ƒ 14 gehouden.

Katoen. Hierin zijn geene noemenswaardige omzettingen te vermelden. De taxatie alsmede de verdeeling der kwaliteiten van 1300 pakken New-Orleans, dewelke op 15 November door de N. H. M. te Rotterdam geveild zullen worden, is als volgt op te geven: Kaveling 1 tot 4, te zamen 185 pakken *goed Middling* met 2 tot 3¼ % schade 30½ a 32 cs.; Kav. 5 tot 11, 321 pakken *Middling*, met 1½ tot 4 % schade 28½ tot 30 cs.; Kav. 12 tot 16, 285 pakken *low Middling* met 1½ tot 3 % schade 27½ tot 29 cs.; 381 pakken *good Ordinary* met 2 tot 6 % schade 25½ tot 27½ cs.; 128 pakken *Ordinary* Kav. 26 tot 29 met 2½ tot 6 % schade 24 tot 26 cs., alles voetstoots.

Honig en Was onveranderd op onze voorgaande noteering; de handel was minder levendig.

Vetwaren. Blijven in alle soorten, vrij gunstig gestemd. — *Talk*, geele Petersburger ƒ 44; Archangel en Odessa ƒ 43 a ƒ 43½. — *Smeer*, Amsterdamsch ƒ 40 a 41; Buitenlandsch ƒ 39 a ƒ 40. — Amerikaansche *Reuzel* ƒ 35 a 37. — *Patentolij* ƒ 47½ a kontant. *Talkolij* ƒ 42. — *Traan* hooger. Robben ƒ 44, Berger bruin ƒ 47, blank ƒ 50. — *Looy* ƒ 56. — *Rondvisch* ƒ 11½ a 11¾; *Leng* ƒ 16 a 20; *Tijdleng* ƒ 12½ a 13; *Lomme* ƒ 11. — *Haring*. Volle ƒ 23; Yle ƒ 18 pr. Ton. — *Noordvisch* in droog zout ƒ 26, in pekel ƒ 24. — *Ansjovisch*, nieuwe wordt tot ƒ 10½ gelaten, van 1853 ƒ 14, van 1851 ƒ 13.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 27 Okt. Granen flaauw en zonder handel. Op 9 vaten Olie in Oct. ek. 77½; April 76 ℒ. *Lijnzaad* een doen: 108/9 ℊ Archangel ƒ 362½; 111, 112, 113 ℊ Odessa ƒ 407½, 410; 110/11 ℊ Cutania ƒ 412½. *Raapolie* op 6/w. ƒ 46½; Vliegend ƒ 45¾; 1°. Nov. ek. ƒ 44½; Dec. ƒ 44; Mei ƒ 43½. *Lijnolie* op 6/w. ƒ 42; Vliegend ƒ 40½, 41. *Hennepolie* op 6/w. ƒ 46½. *Raapkoeken* per 1040 st. ƒ 83, 85. *Lijnkoeken* per 104 st. ƒ 12, 15½.

MIDDELBURG, 26 Okt. Tarwe. Puike Zeeuwsche ƒ 14, mindere ƒ 13,50; puike jarige Walchersche ƒ 14,50; mindere ƒ 14, puike Nieuwe ƒ 14 a 14,35, en einde Beurs ƒ 14,50. — Rogge ƒ 10,75 en 11. — Gerst. Winter ƒ 7,25 a ƒ 7,50; Zomer ƒ 7. — Walchersche Witteboonen waren zeer gewild, doch weinig ter markt, men kocht die gaarne ƒ 13 en ƒ 13,25; Bruineboonen ƒ 12,50 a 13; Walchersche Paardeboonen weinig ter veil en met graagte voor ƒ 8 en ƒ 8,25 gekocht; Duiveboonen ƒ 9. — Walchersche Groene Erwten weinig ter markt met driftige koopers, men betaalde gaarne ƒ 11,60 a ƒ 12, Groote ƒ 11,75 a 11,25 naar kwaliteit; Dito Groene Erwten ƒ 11,50, geringe ƒ 10,50 a 11. — Koolzaad begeerd en tot ƒ 14,50 gekocht.

ANTWERPEN, 27 Okt. *Koffij*. Heden zijn verkocht tot vaste prijzen 1000 balen Brazil en 600 balen Domingo.

Huiden. Tot ferme prijzen zijn deze week omgezet 3500 stuks drooge en gezouten in diverse soorten.

Rijst. Blijft gevraagd met eenige omzet in Aracan Moulmain en Carolina.

Granen kalm zonder zaken.

LONDEN, 26 Okt. *Ruwe Suiker*. Voor vreemde soorten worden bij eenige omzet de volle prijzen bedongen. Crushed met meer kooplust voor uitvoer.

Koffij. Native Ceylon vast op 46 a 47 s. met eenige vraag.

Thee onveranderd. — *Rijst* Blijft zeer vast in prijs en wordt weinig aangeboden.

Talk met weinig zaken. Petersburger 66 s. a 66 s. 9 d.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

HELVOET, 27 Oct. K. Noorduin, Hendrik Gijsbert, Abbeville.
BATAVIA, 7 Sept. F. Rietmeijer, Prinses Marianne, Rott.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 27 Oct. in lading naar:

Heilbron	G. C. Schmits, Clio.	
Frankfort en *Coblentz*	W. Plaff, Frankf. N°. 4.	
Dusseldorp & Neus	F. van Duinen, Goede Verwachting.	

Rijnhoogte	Arnhem 27 Okt.	0 el	85 duim	
	Keulen 27 „	6 vt.	1½ „	

Wij verwijzen den lezer naar den brief van den Lijfarts van Prins Adalbert van Pruissen onder de advertentiën in dit blad, eene gewigtige bijdrage tot Dubarry's attesten, waaruit al meer en meer blijkt dat zijne Revalenta ook bij de Geneesheeren van rang in gunst en aanzien geraakt.

Advertentiën.

(345) Ondertrouwd: J. H. WOLFF
Amsterdam, en
26 October 1854. M. E. POST.

(346) Wij achten ons verpligt onze tevredenheid en volkomen genoegen bij deze openlijk te betuigen aan de Heeren L. VAN DEN BRINK EN ZOON, Orgelmakers te Amsterdam, wegens de gedane herstelling en vergrooting van het Orgel in onze kerk. Vele deskundigen zijn met ons van oordeel, dat men zelden in een werk van zulken kleinen omvang, zooveel zoetluidendheid met zulk eene kracht zonder hardheid bijeen vindt. Ook het mechanische gedeelte munt uit door hechtheid en gemakkelijke werking.

Wij bevelen gemelde Heeren bijzonder aan de aandacht der Kerkbesturen; zij hebben alweder getoond, dat men dikwijls te vergeefs verre gaat zoeken, wat nabij en voor de hand ligtelijk kan gevonden worden.

27 Oct. 1854. Het R. K. Kerkbestuur te *Noordwijk*.

Aan de Heeren BARRY DU BARRY & C°.
London.

Berlijn, den 14den October 1854.

Mijne Heeren!

Ik heb het genoegen UEd. mede te deelen, dat uwe Revalenta Arabica weder eenen zieke de gezondheid hergeven, ja welligt het leven gered heeft. Mijn Patient, wiens naam ik wegens zijnen hoogen stand niet durf te noemen, leed jammerlijk aan eene borstkwaal, aan hartkloppingen, slapeloosheid en een volslagen gebrek aan eetlust, met één woord, aan eene geheele verzwakking der levensgeesten. Geen van alle de aangewende middelen baatte, alle baden waren vruchteloos beproefd, toen ik, hoewel toenmaals nog een ongeloovige, mijnen hoogen patient aanried uwe Revalenta te beproeven, welke hem binnen zes dagen tot den gezondsten en gelukkigsten der menschen maakte. Ik wensch van harte, dat voor ieder lijder de proefneming met uwe Revalenta zulke gezegende uitkomsten moge geven en teeken mij met ware hoogachting,

UEd. Dw. Dienaar,
(get.) Dr. JULES NERAND,
(348) Lijfarts van Z. K. H. Prins Adalbert van Pruissen.

FABRIEK

VAN

Kerkgewaden, Gouden, Zilveren en Zijden Stoffen,

bij VAN DE BURGT,

Uden, provincie Noord-Brabant.

Door vervaardiging op *eigen Fabriek*, *goedkoope levenswijze ten platte lande van Noord-Brabant*, *zeldzaam gebruik van reizen*, *bewerking der stoffen door eigene huisgenooten*, leveren wij tot *vaste Fabriekspruzen*: **Kasuifels in alle kleuren** van ƒ 22. **Koorkappen** ƒ 31. **Stel voor drie** of **geheel Officie** ƒ 62.

Gezegde kerkgewaden worden ook in alle kleuren tot hoogere prijzen gemaakt, opgaaf van *kleur*, *stoffen* en *prijs* zijn daartoe noodig. **Stolen** in **alle kleuren** van ƒ 4 en hoogere prijzen, **H. Oliebeurzen**, **Processievanen**, **Communiekleeden**, **Humeralen**, **Antipendiums**. Geheel linnen of onvervalschte **Albten**, **Cingels**, **Geborduurde Kasuifels**, **Koorkappen** en al wat tot zamenstelling van Kerkgewaden behoort.

Men waarborgt voor eene *soliede*, *nette* en *bevallige* bewerking. De Kasuifels enz. kunnen des verkiezende, gebenedicеerd bezorgd worden. **Wit was** voor Altaargebruik à ƒ 1.15. (340)

Een Katholiek Huisvader

zag zich gaarne ten spoedigste als **Correspondentie-, Boek- of Kashouder** geplaatst op een Solied Kantoor, waar bekwaamheid en vertrouwen hoofdvereischten zijn. Aanvrage om nadere informatie wordt minzaamst verzocht onder Lr. B. C. aan het Bureau van dit Blad. (278)

LOGEMENT EN UITSPANNING,

HET GROENHUIS.

te 's Bosch (Vughterstraat.)

G. HENDRIKS, sints 17 jaren Logementhouder in ... ster te *Nijmegen*, heeft de eer langs dezen ter kennis te brengen, dat hij bij aankoop eigenaar geworden zijnde van het zoo gunstig bekende bovenstaande LOGEMENT, tot heden bewoond door Mej. de Wed. Janssen, hetwelk hij zelve met **1°. November a. s.** zal aanvaarden.

Belovende al het mogelijke te zullen aanwenden om hetzelfde vertrouwen als zijne voorgangers te erlangen, houdt hij zich beleefdelijk aanbevolen. (...)

(334) Bij J. J. ARKESTEYN EN ZOON, Boekhandelaren te 's Hertogenbosch, is van de pers gekomen, en hebben aan hunne Correspondenten verzonden:

Verzameling van Nederduitsche spreekwoorden, met derzelver overeenkomende eigenaardige uitdrukkingen in het Fransch, Engelsch en Hoogduitsch. Tot oefening . . . . ƒ 0...

Beknopte Aardrijkskunde van het Koningrijk der Nederlanden en zijne buitenlandsche bezittingen in vragen en antwoorden, met een gekleurd kaartje door H. J. van Wees . . . . ƒ 0...

Eenige bijzonderheden uit de Natuurlijke Historie met de afbeeldingen van drie inlandsche giftplanten. 2e Stukje. — 3e druk . . . . ƒ 0...

Geschiedenis der Nederlanden voor de Jeugd. Bijgewerkt tot en met 1853, door H. J. van Wees met eene kaart van het oude Nederland . . ƒ 0...

Beknopte schets der Vaderlandsche Geschiedenis voor de Nederlandsche Jeugd. Op nieuw nagezien en bijgewerkt tot 1854. Vierde druk . . . ƒ 0...

Bovenstaande en onze overige fonds-artikelen zijn steeds in voorraad bij onzen Hoofdcorrespondent, den Heer J. S. de Haas, te Amsterdam.

Bij de Boek- en Courantdrukkers LANGENDAM & C°. is uitgegeven:

Gedachten eens Dilettants

na de lezing en herlezing der twee jongste lettervruchten: **„Een kreet van verontwaardiging,"** door A. van der Hoop. En **Weerklank aan mijnen vriend A. van der Hoop**, door F. H. Greb, met betrekking tot het *vierde Nederlandsch Taal- en Letterkundig Congres*, gehouden op Vrijdag den 22 September 1854. Prijs 20 Cents.

Wordt niet algemeen in *Commissie* verzonden, maar verkrijgbaar gesteld bij de Boekhandelaren C. L. van Langenhuysen te *Amsterdam*, J. A. van Belle te *Rotterdam*, te *Leyden* bij D. Noothoven van Goor en op *franco* aanvrage bij de Uitgevers Langendam & C°. te *Nijmegen*. (...)

BERIGT.

C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever van de **DIETSCHE WARANDE**, verzoekt Heeren Boekhandelaren, die hunne Inteekenaren op dit Tijdschrift nog niet hebben opgegeven, zulks spoedig te doen, om eene raming te kunnen maken van oplage, wijl ... dagen het eerste Nommer wordt afgedrukt.

ALGEMEENE KENNISGEVING.

Bovengenoemde brengt ter kennis van het algemeen, dat het Eerste Deel van de **Gedichten uit de verschillende tijdperken der Noord- en Zuid-Nederlandsche Literatuur**, door J. A. Alberdingk Thijm, geheel is uitverkocht en de 2e vermeerderde druk ter perse is. Hieraan is het toe te schrijven dat verschillende aanvragen, sedert eenigen tijd gedaan, geen gevolg heeft kunnen gegeven worden. Bij de verschijning van den 2n druk, zal zij in dit Blad worden aangekondigd.

Bij bovengenoemden is verkrijgbaar:

Nouveau Commentaire Litéral, Critique et Théologique avec rapport aux textes primitifs, **sur tous les livres des Divines Écritures**, par J. F. ...lioli, avec l'approbation du Sainte Siège. 10 forts vol. in 8° . . . . ƒ 30...

Te Amsterdam bij C. L. van Langenhuysen, Drukker en Uitgever.